

Od cielęcia po długowieczną krowę - doświadczenia hodowcy w zarządzaniu na przykładzie hodowli w rodzinnym Gospodarstwie Rolnym Ewy i Wojciecha Jończyk

Mgr inż. Elżbieta Jończyk

Początki hodowli i produkcji

- Gospodarstwo założono w 1988 roku.
- Początkowo zajmowało powierzchnię 26 ha, a utrzymywano w nim wówczas 9 sztuk bydła, kilka świń i drób na potrzeby własne.
- Z początkiem lat 90-tych XX wieku gospodarstwo zaczęło całkowicie ukierunkowywać na produkcję mleka.
- Poniemieckie budynki inwentarskie poddano modernizacji oraz wybudowano 2 nowe budynki - oborę dla krów i jałownik.
- Średnia wydajność w 2002 roku to 7827 kg mleka
- Wzbogacano park maszynowy, w celu samowystarczalności przy produkcji roślinnej ukierunkowany na cele paszowe dla utrzymywanych zwierząt.

Stan obecny

- Stado podstawowe liczące 62 krów, 65 sztuk jałówek hodowlanych, 37 buhajków i bydła opasowego
- Średnia wydajność 12 213 kg mleka
- Wydajność życiowa ubitych krów:
45 253 kg mleka
3,8 laktacji
- 5 krów o życiowej wydajności przekraczającej 100 tyś. kg mleka
- Całkowita powierzchnia gospodarstwa to 140 ha

Cel hodowlany

- Wysokowydajna, długowieczna krowa z wyraźną siłą charakteru mlecznego. Charakteryzująca się średnim kalibrem, posiadająca rozbudowane wymię z mocnym wiązadłem środkowym, posiadająca lekko spionowaną nogę z silną pęciną.

Od cielęcia po długowieczną krowę

Jaki jest najistotniejszy etap
w odchowie cieląt w całym
cyklu produkcyjnym?

Etap zasuszenia (6-9 tyg. przed planowanym porodem)

- Przygotowanie do zasuszenia rozpoczyna się na 75 dni przed planowanym wycieleniem. Ograniczenie paszy treściwej.
- Około 60 dnia przed planowanym wycieleniem zmiana systemu doju
- Całkowita zmiana dawki żywieniowej w celu ograniczenia produkcji mleka.
- Podanie dowymieniowego antybiotyku osłonowego.
- 7 dni na słomie ze stałym dostępem do wody.
- 1,5 miesiąca „odpoczynku”.
- Szczepienia profilaktyczne przeciwko rotawirusom, koronawirusom, kryptosporydium.

Okres okołoporodowy

- 3-2 tygodnie przed planowanym wycieleniem zamiana dawki żywieniowej i dostęp do małej ilości paszy treściwej
- Powrót do grupy krów dojnych
- Izolacja samicy na 2-3 doby przed porodem
- Pomoc w czasie porodu

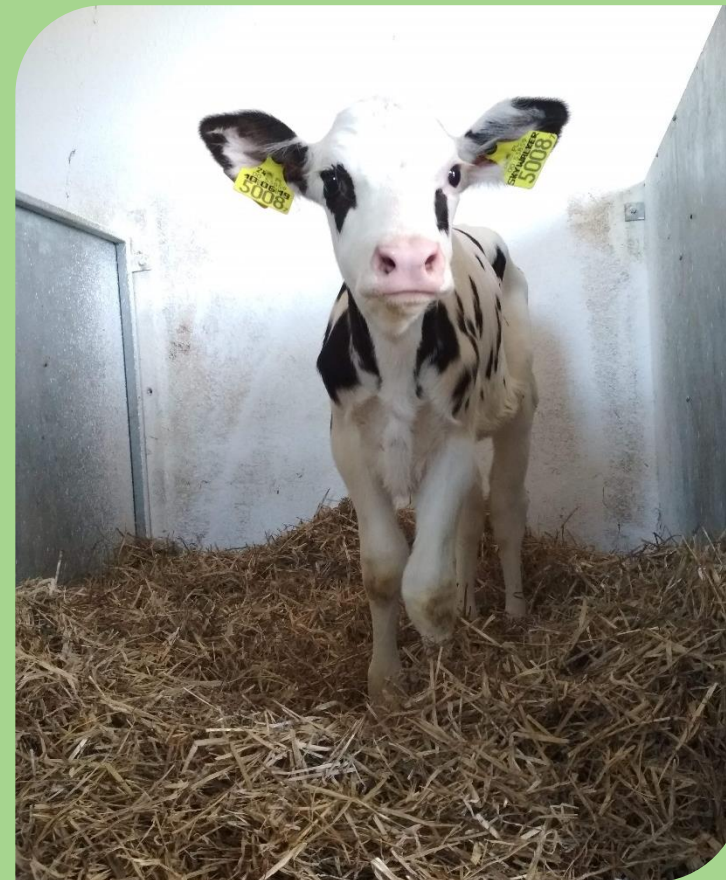
Pierwsza doba cielecia

- Jak najszybsze podanie siary cielęciu najwyższej jakości w celu dostarczenia niezbędnej ilości przeciwciał.
- Siara o zawartości min. 24% Brix'a
- Minimum 4 litry w ciągu pierwszych 4 godzin życia
- W czasie pierwszej doby pojenie co 3-4 godziny
- Zabezpieczenie pępka za pomocą oksytetracykliny w spray'u
- Higiena pomieszczeń i sprzętu

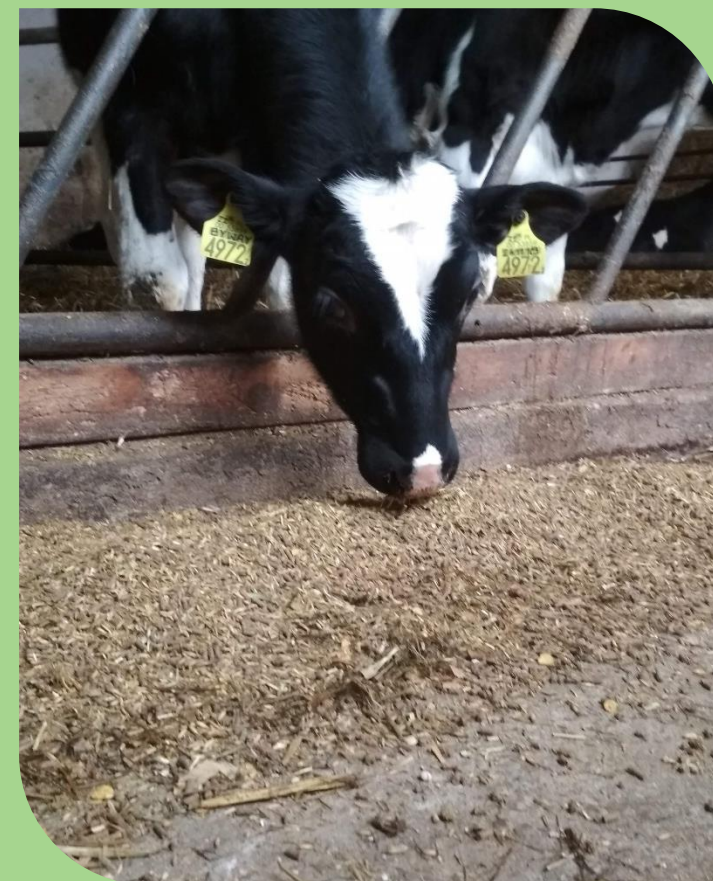
Pierwsze 5 dni życia

- Odpajanie siarą przez pierwsze 3 doby życia, 2 razy dziennie po 4 litry
- W 4 dobie przejście z mleka pełnego na preparat mlekozastępczy o zawartości białka na poziomie 25,8% i 0% włókna
- Podanie żelaza w iniekcji domięśniowej
- Ponowne zabezpieczenie pępka w 3 dobie za pomocą jodyny, ewentualne jego skrócenie na długość około 4 cm
- Zarejestrowanie i zakolczykowanie cielęcia

Od 7 do 130 dnia

- Przeniesienie jałoweczki w 7 dniu do budki typu kanadyjskiego firmy AgriPlastics –zimny odchów cieląt
- 2-krotne odpajanie pójłem w ciągu doby do 85 dnia życia
- 2x4L do 75 dnia życia, później zejście - 0.5L/dobę
- Stały dostęp do wody
- Suchy TMR ad libitum
- Dekornizacja w wieku około 4 tygodni
- Przeniesienie do kojca grupowego od 90-92 dnia życia
- Od 125 dnia życia wprowadzanie do żywienia pasz objętościowych

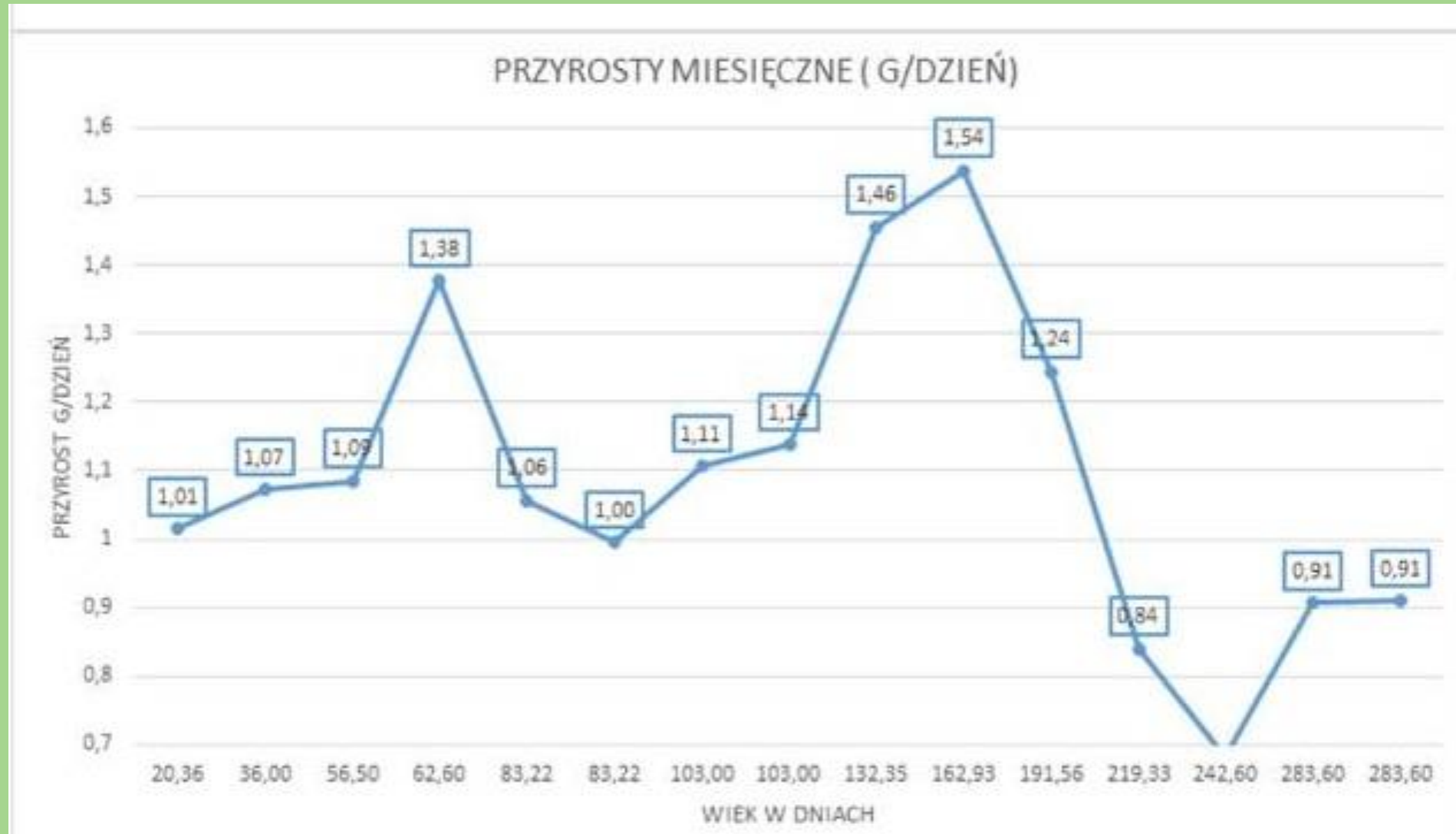

Od 130 dnia do 7 miesiąca

- Dawkę pokarmową stanowi PMR od krów dojnych wzbogacony o paszę gospodarską, zawierającą zboża, wąskolistny, poekstrakcyjną śrutę rzepakową i mieszankę mineralno-witaminową.
- Jałówki są systematycznie ważone i mierzone za pomocą laski zoometrycznej w celu monitoringu ich rozwoju
- Pierwszy zabieg odrobaczania odbywa się po 130 dniu życia i jest powtarzany co kwartał do momentu I wycielenia.

Średnie przyrosty dzienne cieląt do 9 miesiąca życia

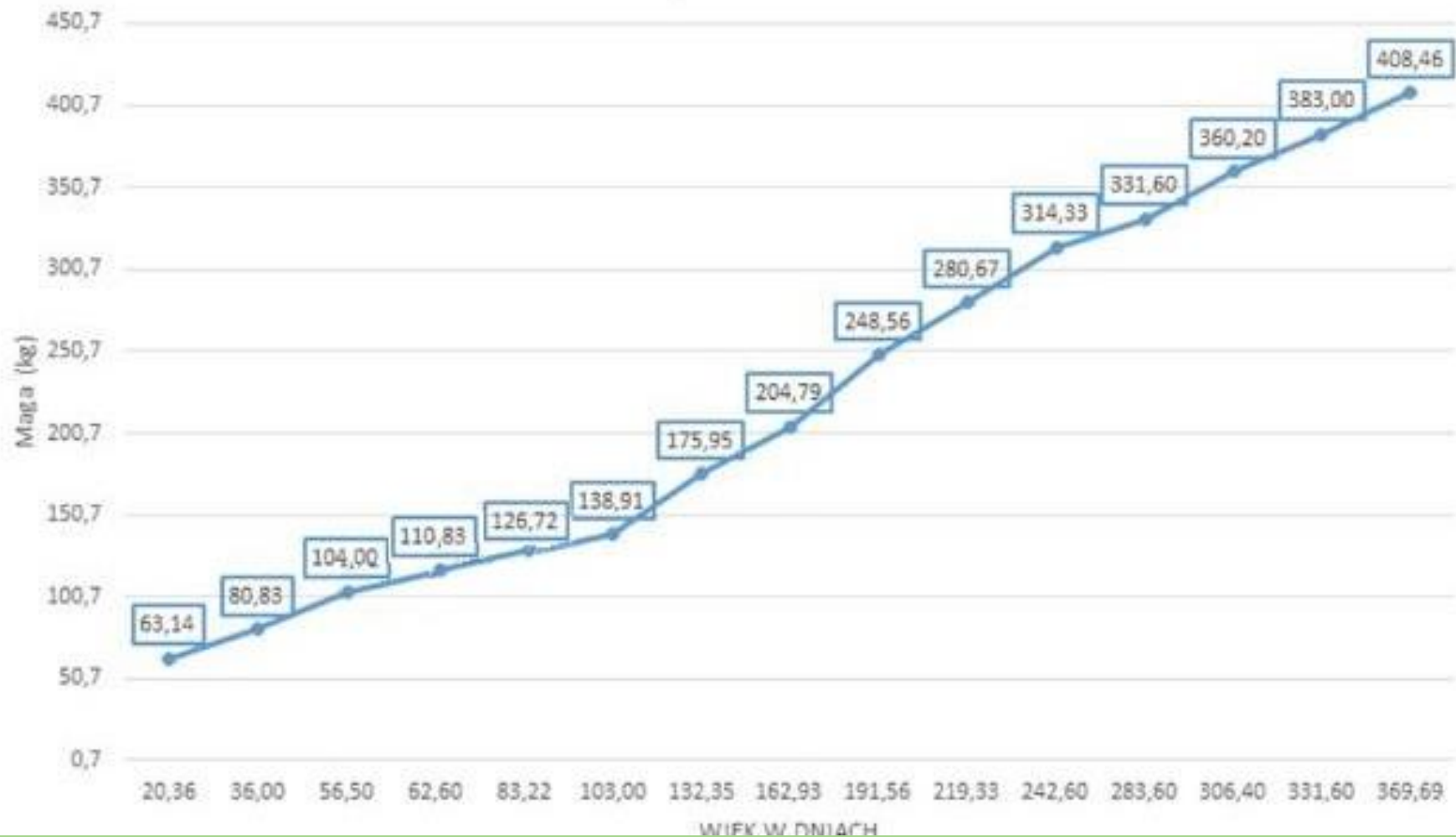
Od 7 miesiąca życia do 3 miesiąca ciąży

- Zmiana grupy żywieniowej od 7 miesiąca życia. Jałówkowy TMR składający się z kiszonki z traw i dużej ilości słomy. Zmiana systemu utrzymywania
- Dojrzałość płciowa od 8,5 miesiąca życia. Część jałowic osiąga dojrzałość hodowlaną od 10 miesiąca życia przy wzroście min. 135cm
- Skuteczność I zabiegu inseminacji u jałówek na poziomie 85%, system synchronizacji rui u 21% jałówek (5 szt)
- Kontrola ciąży za pomocą USG po 28 dniach od zabiegu inseminacji

Średnia masa ciała jałówek hodowlanych

- Życiowy przyrost dzienny na poziomie 1kg
- Stały i równomierny wzrost
- Młode samice na 21 dni przed planowanym wycieleniem osiągają wzrost od 148cm i wagę od 645kg

Ostatnie 2 miesiące ciąży

- Intensywny wzrost masy ciała płodu, nawet 60% całkowitej masy urodzeniowej
- Profilaktyczne szczepienia przeciwko rotawirusom, koronawirusom
- 3 tygodnie przed planowanym wycieleniem zmiana żywienia na PMR krów dojnych i wdrażanie jałowicy w czynności związane z przebywaniem na oborze krów dojnych
- Podanie magnezu dożwaczowego w celach profilaktycznych
- Izolacja na porodówkę 2-3 dni przed wycieleniem, system głębokiejściółki

Poród i pierwsze 3 tygodnie laktacji

- Sprawna pomoc w czasie porodu
- Podanie pójła krowie po porodzie min.30 litrów, tem. około 40°C
- Pierwszy udój tuż po porodzie, każdy kolejny tak jak grupa krów dojnych
- Pierwsze 4 dni po porodzie krowa spędza na izolatce
- W razie problemów z wydaleniem łożyska interwencja lekarza weterynarii, tak samo w przypadku ewentualnego zalegania, porażenia poporodowego
- Pierwsza kontrola stanu macicy po 21 dniach od wycielenia

Laktacja

- Kontrola zdrowotności wymienia
- Kontrola układu rozrodczego, wprowadzenie ewentualnego leczenia
- Odpowiedni poziom białka i energii w dawce
- I inseminacja do 50 dnia po wycieleniu.
Najwcześniejsze inseminacje od 35 dnia po porodzie.
- Wprowadzenie synchronizacji rui po 60 dniu laktacji przy ewentualnym braku cyklu bądź w przypadku a funkcji jajników
- Systematyczne kąpiele racic z zastosowaniem hoof sol/health max
- Korekcja racic 14-30 dzień po wycieleniu, około 180 dnia laktacji, przed zasuszeniem

Czynniki środowiskowe

- Odpowiednia powierzchnia ruchu
- Odpowiednia powierzchnia legowiskowa
- Odpowiednia wentylacja
- Poziom doświetlenia pomieszczeń
- Możliwość wyrażania naturalnych zachowań
- dostęp do paszy i wody

Żywnienie

- Jakość produkowanych pasz objętościowych ma jeden z największych wpływów na jakość wytwarzanego TMRu oraz na późniejsze pobieranie i wykorzystanie paszy
- Ilość podawanych pasz treściwych wpływa nie tylko na uzupełnianie dawki paszowej i pokrywanie zapotrzebowania zwierząt, ale ich ilość wpływa na zdrowotność zwierząt . Im więcej pasz treściwych tym większe prawdopodobieństwo obciążenia min. wątroby

Sara 4

- Urodzona 8.11.2003
- Użytkowana 12 laktacji
- Wybrakowana 4.01.2020
- Wydajność życiowa 134 tys. kg mleka
- Średni okres międzywycieleniowy wynosił 389 d
- Od 7 laktacji dojona na 3 ćwiartki

Nena 1ET

- Urodzona 1.03.2010
- Użytkowana 7 laktacji
- Wybrakowana 16.11.2020
- Wydajność życiowa 104 tyś. kg mleka
- Średni okres międzywycieleniowy wynosił 450 dni
- Max. Wydajność za 305 dni 15 055kg mleka
- Max. wydajność laktacji pełnej 18 021kg mleka za 434 dni doju

Sara 4-5

- Urodzona 11.12.2013
- Obecnie w trakcie 5 laktacji
- Dotychczasowa wydajność życiowa 59 336kg mleka
- Średni okres międzywycieleniowy to 392 dni

Jilly 1-2

- Urodzona 30.10.2013
- Obecnie w trakcie 5 laktacji
- Dotychczasowa wydajność życiowa 64 127kg mleka
- Średni okres międzywycieleniowy to 420 dni

Food

Dziękuję za uwagę

eitfood.eu

EIT Food is supported by the EIT
a body of the European Union